

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/11/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115201658
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2115201658.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú X. Z., nar. XX.XX.XXXX, dočasne zverená do starostlivosti starej matky C. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX/X, P., v konaní maloletá zastúpená kolíznym opatrovníkom: I. práce, sociálnych vecí a rodiny J., pracovisko P., dieťa rodičov - matky: F. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX/X, P., t.č. J. J., a otca: C. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., t.č. bytom S. 80, okres V., o zverenie maloletej a určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Konanie o návrhu matky na zverenie maloletej X. do jej osobnej starostlivosti sa **z a s t a v u j e**.

II. Maloletá X. sa **z v e r u j e** do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. P., narodenej XX.XX.XXXX, bytom H. XX/X, P., ktorá je **povinná vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletého dieťaťa a je oprávnená zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach, s účinnosťou od 10.08.2015.**

III. Matka je **p o v i n n á** platiť na maloletú X. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred, a to s účinnosťou od 10.08.2015 k rukám starej matky C. P. a s účinnosťou od 01.01.2016 na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

IV. Matka **n e m á** nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 10.08.2015 do 30.06.2016.

V. Otec je **p o v i n n ý** platiť na maloletú X. výživné vo výške 40,- eur mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred, a to s účinnosťou od 10.08.2015 k rukám starej matky C. P. a s účinnosťou od 01.01.2016 na účet príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

VI. Nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 10.08.2015 do 31.12.2015 pre maloletú v sume 188,38 eur sa **p o v o ľ u j e** otcovi zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 94,19 eura vždy do 15-teho dňa v mesiaci, k rukám starej matky C. P., počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

VII. Nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 01.01.2016 do 30.06.2016 pre maloletú v sume 240,- eur sa **p o v o ľ u j e** otcovi zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 80,- eur spolu s bežným výživným na účet príslušného I. práce, sociálnych vecí a rodiny počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

VIII. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 30.01.2015, doručeným súdu dňa 03.02.2015, sa matka maloletej domáhala zverenia maloletej do svojej osobnej starostlivosti a zaviazania otca výživným vo výške 100,00 eur mesačne odo dňa podania návrhu; návrh bol zapísaný pod sp.zn. 11P/11/2015.

Návrhom zo dňa 05.08.2015, doručeným súdu dňa 10.08.2015, sa stará matka maloletej domáhala vydania predbežného opatrenia, ktorým by bola maloletá zverená dočasne do jej náhradnej osobnej starostlivosti, z dôvodu, že matka maloletej bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení vo Y. B., pričom bude pokračovať v liečení v resocializačnom zariadení. Zároveň žiadala zaviazat rodičov výživným, a to matku vo výške 30,00 eur mesačne a otca vo výške 100,00 eur mesačne. Súčasne podala aj návrh vo veci samej, a to v rovnakom znení. Návrh bol zapísaný pod sp.zn. 8P/70/2015.

Uznesením č.k. 8P/70/2015-8 zo dňa 13.08.2015 tunajší súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne ponechal maloletú v osobnej starostlivosti starej matky a zároveň zaviazal rodičov povinnosťou platiť na maloletú výživné, a to matku vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona a otca vo výške 40,00 eur mesačne. V uvedenom uznesení súd zároveň spojil konanie vedené pod sp.zn. 8P/70/2015 s konaním vedeným pod sp.zn. 11P/11/2015, s tým že ďalej sa budú viesť pod spoločnou spisovou značkou 11P/11/2015. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 15.09.2015 v časti nariadenia predbežného opatrenia a dňa 28.08.2015 v časti spojenia konaní.

Na pojednávaní dňa 16.06.2016 zobrala matka svoj návrh na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti späť a žiadala konanie o tomto návrhu zastaviť.

Podľa 157 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ak je na pojednávaní vyhlásený rozsudok za prítomnosti všetkých účastníkov alebo ich zástupcov, ktorí sa vzdajú odvolania, uvedie súd v odôvodnení rozsudku iba predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých rozhodol.

Podľa § 167 ods. 2 OSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Nakoľko na pojednávaní konanom dňa 16.06.2016, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, boli prítomní matka, otec, stará matka a zástupkyňa kolízneho opatrovníka, pričom títo sa práva podať odvolanie proti rozsudku výslovne vzdali, súd v odôvodnení uvádza iba predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých rozhodol.

Podľa § 96 ods. 1 OSP, navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa 119b (Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2016) ods. 3 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), konania o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení výchovného opatrenia, o ktorých súd nerozhodol do 31. decembra 2015, sa dokončia podľa predpisu účinného do 31. decembra 2015.

Podľa § 119b ods. 4 ZR, ak súd rozhodol o zmene výšky výživného po 1. januári 2016 spätne aj za obdobie do 31. decembra 2015 a uložil povinnému povinnosť, aby výživné poukazoval úradu práce, sociálnych vecí a rodiny podľa predpisu účinného od 1. januára 2016, na plnenie povinnosti povinného poukazovať výživné za obdobie do 31. decembra 2015 osobe, ktorej bolo zverené dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, sa vzťahuje § 45 ods. 8 v znení účinnom do 31. decembra 2015; úrad práce sociálnych vecí a rodiny plní úlohy miesta podľa § 45 ods. 8 v znení účinnom od 1. januára 2016 len vo vzťahu k výživnému, ktoré má byť poukazované odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd uložil povinnému povinnosť, aby výživné poukazoval úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 45 ods. 1 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 5 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Podľa § 45 ods. 6 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 8 (v znení účinnom od 01.01.2016), súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 1 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015), náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej

výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 ZR, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) a c) OSP, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie a) mohlo sa začať i bez návrhu, c) bolo zastavené,

K bežnému výživnému súd uvádza, že toto boli rodičia zaviazaní platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, a to s účinnosťou od 10.08.2015 do 31.12.2015 v zmysle § 45 ods. 8 ZR (v znení účinnom do 31.12.2015) k rukám starej matky a s účinnosťou od 01.01.2016 v zmysle § 45 ods. 8 ZR veta prvá (v znení účinnom od 01.01.2016) príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny až do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, a po dovŕšení plnoletosti dieťaťa dieťaťu. Je tomu tak z dôvodu, že stará matka má evidovaný trvalý pobyt na území SR, a nie v inom členskom štáte EÚ (viď druhá veta § 45 ods. 2 ZR), pričom len v druhom prípade by sa uplatnilo plnenie výživného k rukám starej matky aj po 01.01.2016. Súd pritom poukazuje aj na dôvodovú správu k novele Zákona o rodine (zák.č. 175/2015), v zmysle ktorej je dôvodom určenia platobného miesta úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (v prípade osôb s trvalým pobytom na území SR) snaha o zjednotenie postupu pri vyplácaní príspevku na dieťa, ktoré je v náhradnej osobnej starostlivosti a v pestúnskej starostlivosti. Z dôvodovej správy - osobitnej časti k zákonu č. 175/2015 Z.z. konkrétne vyplýva, že „v čase prípravy zákona o rodine platila v Slovenskej republike právna úprava finančnej podpory náhradnej starostlivosti formou príspevkov od štátu podľa ktorej bola príspevkami podporovaná len pestúnska starostlivosť a poručníctvo (v prípade ak sa poručník osobne stará o dieťa). Preto aj zákon o rodine reagoval len na túto situáciu, t.j. výživné na dieťa v pestúnskej starostlivosti rodičia podľa zákona o rodine poukazujú úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý plní úlohy odborného miesta výživného a zároveň poukazuje pestúnom príspevky (v prípade, ak je výživné vyššie ako príspevky na dieťa rozdiel je poukazovaný dieťaťu). Tento mechanizmus je osvedčený a odbremeňuje pestúnov od povinností smerom k výživnému dieťaťu. Od roku 2008 je na Slovenku účinná nová právna úprava podpory náhradnej starostlivosti, ktorá zaviedla aj finančnú podporu detí v náhradnej osobnej starostlivosti, z tohto dôvodu sa navrhuje, aby bola osvedčená konštrukcia s pestúnskej starostlivosti uplatňovaná aj v prípade náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň sa navrhuje vzhľadom na praktické skúsenosti z pestúnskej starostlivosti jednoznačne upraviť, že úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je odborným miestom len výživného maloletého dieťaťa.“

Z dôvodu novej právnej úpravy platobného miesta pri platení výživného v prípade náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 45 ods. 8 ZR (v znení účinnom od 01.01.2016) a s poukazom na prechodné ustanovenie § 119b ods. 4 ZR k tomuto ustanoveniu, bolo potrebné rozdeliť nedoplatok otca na zročnom výživnom za obdobie od 10.08.2015 do 30.06.2016 na obdobie od 10.08.2015 do 31.12.2015 a obdobie od 01.01.2016 do 30.06.2016. Nedoplatok za prvé obdobie je pritom otec povinný zaplatiť v zmysle prechodného ustanovenia § 119b ods. 4 ZR k rukám starej matky a nedoplatok za druhé obdobie príslušnému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, avšak podané odvolanie by nebolo právne účinné, nakoľko účastníci konania sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.